

จุฬารัตน์ ศรีเมืองใหม่ 2551: ศักยภาพในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ข้าวตังในเขตภาคกลาง ปรินญา
คหกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาคหกรรมศาสตร์ ภาควิชาคหกรรมศาสตร์ ปรินญากรรมการ
ที่ปรึกษา: รองศาสตราจารย์ทัศนีย์ ลิ้มสุวรรณ, Ph.D. 185 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาลักษณะของผลิตภัณฑ์ข้าวตังในเขตภาคกลาง วิธีการผลิต
คุณค่าทางโภชนาการ และศักยภาพในการพัฒนาของกลุ่มผู้ผลิตในด้านวัตถุดิบ การผลิต คุณภาพของ
ผลิตภัณฑ์ การตลาด และบุคลากร เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้ข้อมูลเชิงคุณภาพควบคู่ไปกับข้อมูล
เชิงปริมาณ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ได้กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ข้าวตังชุมชนระดับ 3 - 5 ดาว
จำนวน 4 กลุ่ม จาก 3 จังหวัดได้แก่ จังหวัดนครปฐม ลพบุรี และราชบุรี รวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์
ประธานกลุ่ม 4 คน และสมาชิกกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการผลิต และการจัดจำหน่ายอีก 79 คน และนำตัวอย่าง
ผลิตภัณฑ์ข้าวตังที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างมาทำการวิเคราะห์คุณค่าทางโภชนาการในห้องปฏิบัติการ สถิติที่ใช้
ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณประกอบด้วย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหาในเชิงพรรณนา

ผลิตภัณฑ์ข้าวตังที่ผลิตส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นแผ่นกลมแบบมีหน้า หน้าข้าวตังที่นิยมได้แก่ หน้า
หมูหยอง หน้าเมล็ดทานตะวัน และหน้าเมล็ดธัญพืช การผลิตผลิตภัณฑ์ข้าวตังทั้ง 4 กลุ่ม มีวิธีการผลิตที่
คล้ายคลึงกัน มีแตกต่างกันเล็กน้อยตามภูมิปัญญาในการสร้างเอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ของแต่ละกลุ่ม
ในด้านคุณค่าทางโภชนาการพบว่าให้พลังงาน 494.56 - 593.35 กิโลแคลอรี ไขมัน 23.00 - 42.79 กรัม
โปรตีน 4.75 - 10.20 กรัม คาร์โบไฮเดรตทั้งหมด 42.36 - 64.25 กรัม น้ำตาล 11.23 - 26.67 กรัม โซเดียม
234.20 - 645.90 กรัม ใยอาหาร 0.99 - 2.12 กรัม และความชื้น 2.69 - 3.53 กรัม ต่อ 100 กรัม ข้าวตังหน้าหมู
หยองของจังหวัดนครปฐมมีปริมาณน้ำตาลและโซเดียมสูงกว่าผลิตภัณฑ์ข้าวตังชนิดอื่น

เหตุผลที่กลุ่มเลือกผลิตภัณฑ์ข้าวตังในการผลิตเนื่องจากเห็นว่าเป็นวัตถุดิบที่หาง่ายในท้องถิ่น
เป็นผลิตภัณฑ์ดั้งเดิมของชุมชน และมีต้นทุนการผลิตต่ำ ศักยภาพการพัฒนาผลิตภัณฑ์ข้าวตังเมื่อพิจารณา
ด้านวัตถุดิบ การผลิต คุณภาพของผลิตภัณฑ์ การตลาด และบุคลากร พบว่า มีศักยภาพโดยรวมอยู่ใน
ระดับสูง แต่ประเด็นย่อยในด้านความเหมาะสมของวัตถุดิบในการผลิต อายุการเก็บของผลิตภัณฑ์ข้าวตัง
และยอดขายที่กลุ่มตั้งไว้ มีศักยภาพระดับปานกลาง ส่วนความรู้ของบุคลากรในการผลิตข้าวตังมีศักยภาพ
ระดับต่ำ

